

ONZE DUINEN

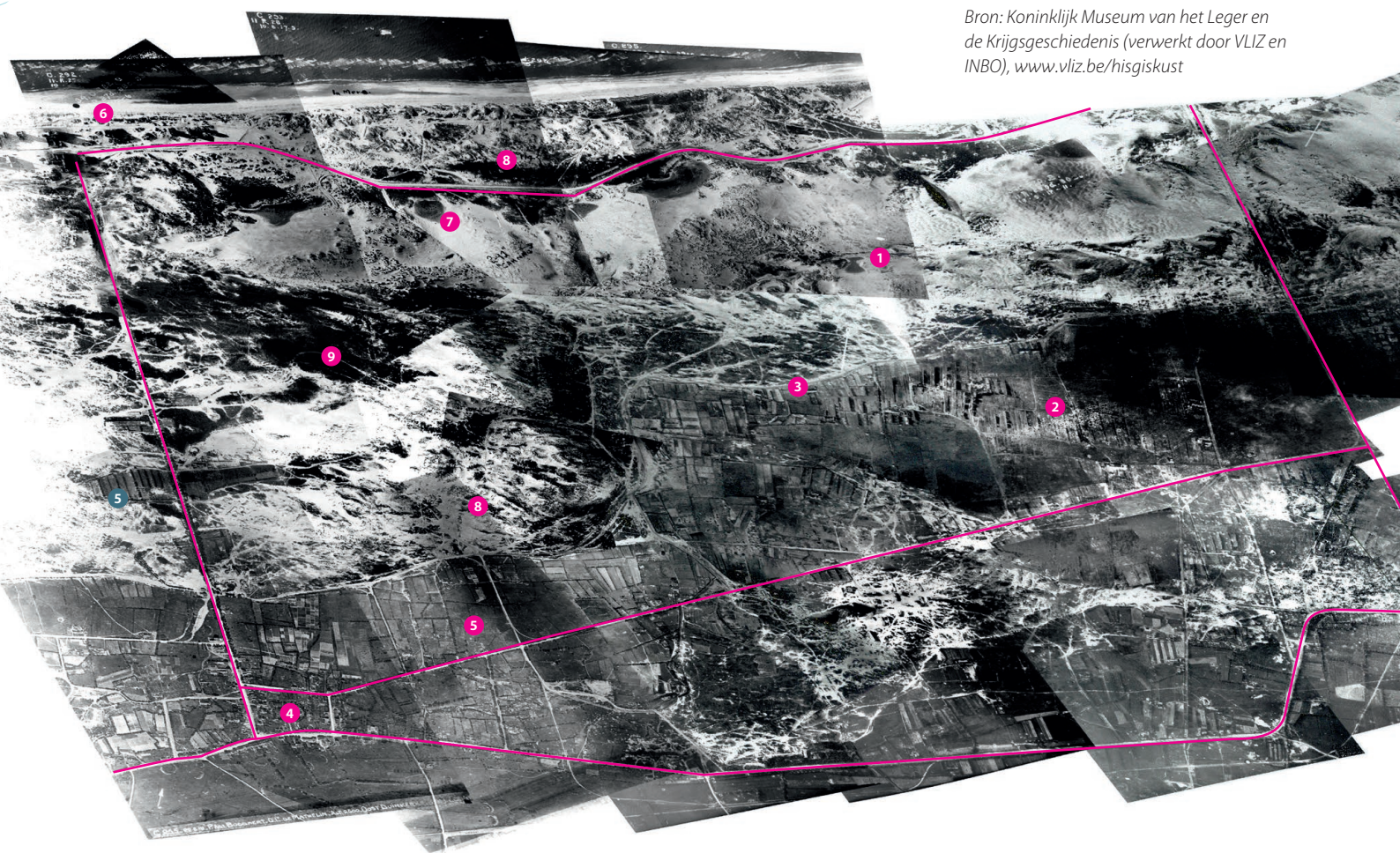
100 jaar na datum...

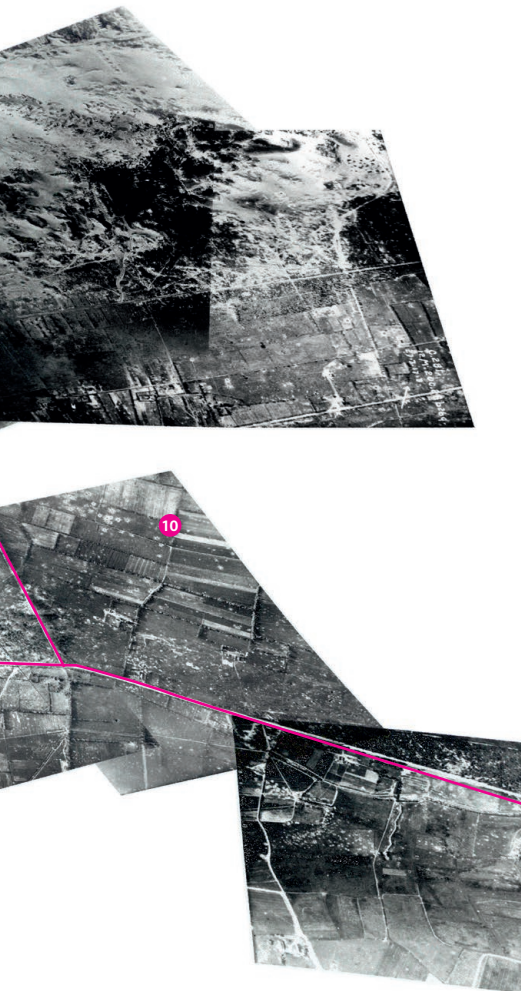
Veranderingen gebeuren vaak sluipenderwijs. Pas als je er oude kaarten bijneemt en die naast een hedendaags exemplaar legt, vallen de verschillen écht op. Dit is zeker ook het geval voor onze kustduinen (zie ook 'Natuurbehoud en –ontwikkeling in de duinen'). We deden de proef en legden een luchtfoto van 1919 en van 2015 van hetzelfde gebied rond Oostduinkerke voor aan een aantal kenners. Lees mee waar zij de grootste veranderingen zien!

Jan Seys, Hans Pirlet, Dries Bonte, Sam Provoost, Johan Termote, Arnout Zwaenepoel

1. Zeewaarts strekte zich in 1919 een loopduin uit, helemaal van het huidige Nieuwpoort-bad tot Oostduinkerke-bad. Wie goed kijkt ziet bomputten uit WOI, die nu veedrinkpoelen zijn geworden of werden gedempt. Het ooit stuivende duin zelf is voor een belangrijk deel bebouwd, waardoor de samenhang is verdwenen en het stuiven grotendeels stilviel.
2. Achter dit duin lag in 1919 nog een uitgestrekte strandvlakte. De greppelstructuur in dit laagveenmoeras diende voor de ontwatering. Vandaag vind je hier de wijk Mariapark – met gekende overstromingsproblemen in de jaren 80-90 – en het Hannecartbos (aangeplant na WOII).

Bron: Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis (verwerkt door VLIZ en INBO), www.vliz.be/hisgiskust

3. In 1919 loopt er nog een weg op de grens tussen het stuifduin en de strandvlakte. Ook vandaag is die nog zichtbaar, zij het niet langer als hoofdweg. Het middeleeuwse kopjesduin (Oostvoorduin) was honderd jaar terug nog in agrarisch gebruik (akkers waarvan contouren nu nog zichtbaar).
4. Waar nu NAVIGO, het visserijmuseum is, stond in 1919 een kerk, met omliggende duinakkers. Het grondvlak van de kerk kun je vandaag nog zien in de tuin van het museum/terras van 'De Peerdevisscher'.
5. Alle bewerkte duinakkers tegen de binnenduintrand zijn nu residentiële wijken, inclusief deze die parallel lopen aan de Leopold-II-laan.
6. Interessant zijn wat je in moderne termen 'Duinen voor dijk' zou noemen. Je ziet ze waar in 1919 nog geen dijk was. De volledige natuurlijke strandduinovergang is met andere woorden nog intact. Toeristische uitbouw zorgde voor een teruggetrokken kustlijn, vandaag gecompenseerd met zandsuppleties.
7. Veel duinpannen te zien op de kaart uit 1919, zijn vandaag verdwenen. Die van Ter Yde is er nog altijd, dankzij bescherming en beheer. Hier, ten westen van de voormalige home Teunis, bevindt zich nu de 'orchideëenpanne'. Deze was dichtgegroeid, maar kreeg bij het herstellen van het stuifduin in Ter Yde rond 2001 een opknappbeurt.
8. Globaal is het duin op veel plaatsen veranderd van open duinen met lage, kruidachtige begroeiing naar opgaand struweel en bos. Hier als voorbeeld het zuiden van de Zeebermduin en de Plaatsduinen.
9. Op deze plaats lag Nieuwe Yde, een vissersdorp in 1246 door gravin Margaretha van Constantinopel onder het bestuur en jurisdictie van de stad Nieuwpoort geplaatst. Het dorp werd eind 16de eeuw voorgoed verlaten. De plaats was rond de eeuwwisseling gekend als de 'Spelleplekke', omwille van de vondst van talrijke bronzen spelden. Het trok de aandacht van heel wat archeologen. In de dertiger jaren van de 20ste eeuw legde men dwars door de site de Duinparklaan aan, waardoor de vindplaats voorgoed onder zand verdween en voor verder onderzoek ontoegankelijk werd.
10. De Lenspolder vormde een van de laatste inpolderingen in de IJzermonding. Kort voor 1307 onttrok Jan van Belle, maarschalk van Vlaanderen, het Vloedgat, een van de takken van het IJzerestuarium definitief aan de zee. Deze polder bleef tot de dag van vandaag nagenoeg onaangeroerd. Tijdens de Tweede Wereldoorlog richtte de Duitse bezetter in de polder een bunkercomplex op.